

УДК 81'373.47

DOI <https://doi.org/10.26661/2414-1135-2020-80-1-37>

ОНІМИ В РОЛІ ТРИГЕРІВ ПРЕСУПОЗИЦІЇ У ФАНТАСТИЧНОМУ ТВОРІ “IN THE WALLS OF ERYX” ГОВАРДА ФІЛІПСА ЛАВКРАФТА

Колосова Г. А.

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри англійської мови гуманітарного спрямування № 3

Національний технічний університет України

«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

пр. Перемоги, 37, Київ, Україна

orcid.org/0000-0003-4224-0371

plakyda@ukr.net

Ключові слова: *онім, ономастичний простір, пресупозиція, тригер пресупозиції, наукова фантастика, жахи, хорор.*

Стаття присвячена дослідженню особливостей ономастичної лексики в ролі «тригерів» пресупозиції в літературному жанрі наукової фантастики на прикладі розповіді Говарда Філіпса Лавкрафта “In the Walls of Eryx”. У центрі уваги автора – дослідження впливу власних назв як лексичного інструменту на формування атмосфери жаху при побудові специфічного текстового простору науково-фантастичного твору. Під ономастичним простором художнього твору розуміється сукупність усіх його літературних онімів або поетонімів, тобто власних назв, які створені уявою автора. У будь-якому тексті, окрім явно висловленої, або експліцитної, інформації, завжди наявна імпліцитна, або непрозора, інформація, яка мається на увазі автором і сприймається читачем. Фонові знання й уявлення автора про обізнаність читача знаходяться за межами мовного змісту висловлювання. Для забезпечення інформативності повідомлення встановлюється зв'язок між тим, що мається на увазі, і тим, про що автор говорить прямо. Пресупозиція позначає допущення висловлювання, тобто те, що неочевидно передається через сказане, іншими словами, мається на увазі. Пресупозиції пов'язані в реченні з конкретними словами й елементами синтаксичної структури, які як мовні засоби зазвичай називають тригерами або активаторами пресупозиції. У дослідженні такими тригерами є оніми, що допомагають синтезувати різні жанри в середині одного твору, активуючи атмосферу жаху в науково-фантастичній розповіді. Автор статті акцентує увагу на тому, як саме інтерпретується поняття «жах» у творчості Говарда Філіпса Лавкрафта й чому це впливає на написання ним творів в інших жанрах, на прикладі планетарного роману. Для цього досліджується ономастичний простір твору “In the Walls of Eryx” і розкриваються «тригерні» функції пресупозиції окремих онімів. Серед таких функцій власних назв виокремлюються передбачуваність або передумовність інформації; інтуїтивність сприйняття тексту; установлення зв'язків з іншими референтами дискурсу для точнішої передачі інформації.

**ONYMS IN THE ROLE OF PRESUPPOSITION TRIGGERS
IN THE SCIENCE FICTION STORY OF HOWARD PHILLIPS LOVECRAFT
“IN THE WALLS OF ERYX”**

Kolossova H. A.

Candidate of Philological Sciences,

Senior Lecturer at the Department of English Language for Humanities

National Technical University of Ukraine “Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute”

Peremohy ave., 37, Kyiv, Ukraine

orcid.org/0000-0003-4224-0371

plakyda@ukr.net

Key words: *onym, onomastic space, presupposition, presupposition trigger, science fiction, horror.*

The article is devoted to the study of the peculiarities of onomastic vocabulary in the role of “triggers” of presupposition in the literary genre of science fiction on the example of Howard Phillips Lovecraft’s story “In the Walls of Eryx”. The author focuses on the study of the influence of proper names as a lexical tool on the formation of an atmosphere of horror in the construction of specific text space of science fiction. The onomastic space of a fictional text means the totality of all its literary onyms or poetonyms, i.e. proper names that were created by the author’s imagination. In any text, except for clearly defined or explicit information, there is always implicit or unclear information that is meant by the author and perceived by the reader. The author’s background knowledge and perception of the reader’s awareness are beyond the linguistic content of the statement. To ensure the informativeness of the message, a connection is established between what is meant and what the author directly talks about. A presupposition signifies the assumption of an utterance, namely, something which is implicitly conveyed through what is said, in other words, is implied. Presuppositions are related in a sentence to specific words and elements of syntactic structure, which, as language tools, are usually called triggers or activators of presupposition. In our study, such triggers are those that help synthesize different genres within a single work, activating an atmosphere of horror in a science fiction story. The author of the article focuses on how the concept of “horror” is interpreted in the work of Howard Phillips Lovecraft and why it affects his writing in other genres, such as the planetary novel. To do this, the onomastic space of the work “In the Walls of Eryx” is studied and the “trigger” functions of the presupposition of individual onyms are revealed. Among such functions of proper names, we have defined the next: the predictability or preconditionality of the information; intuitive perception of the text; liaising with other discourse referents to convey information more accurately.

Постановка проблеми. Дослідження такого розділу мовознавства, як ономастика, є актуальним питанням для сучасної лінгвістики. Функціонування онімів або власних назв (далі – ВН) і визначення, чи може пресупозиція бути вбудованою в значення окремого оніма в текстах різних жанрів, досліджуються українськими та зарубіжними вченими. Фігуруючи в тексті певного жанру, власні імена допомагають посилювати ефект, якого намагається досягти автор, проявляючи свою категоріальну передумовність. Це визначає актуальність цієї роботи, адже оніми як **об’єкт** дослідження є важливим інструментом для формування лексичної системи твору. **Предметом** дослідження є

функціонування ВН у фантастичному творі автора, який пише переважно в жанрі жахів.

Метою дослідження є опис онімичної системи твору планетарного роману “*In the Walls of Eryx*” і визначення ролі кожного окремого оніма як триггеру або активатора пресупозиції для переходу між жанрами в межах одного твору. **Завданням** дослідження є виявлення «тригерних» функцій онімів для підсилення ефекту жахливого у творі, що належить до жанру твердої наукової фантастики. Межа між фантастикою та літературою жахів (хорором) є надзвичайно тонкою, а тому одним з **основних завдань** статті є визначення рівня впливу елементів хорору, у нашому випадку

це ономастичні одиниці, на створення фантастичного твору.

Аналізу фантастичних текстів присвячено багато досліджень вітчизняних і зарубіжних учених, серед яких виокремлюються роботи, що досліджують наукову фантастику (Г. Гуревич, Д. Данилов, Г. Єлісеєв, Є. Жаринов, К. Марзеулов, Т. Миронюк, М. Назаренко, А. Сапковський, Ц. Тодоров, Т. Чернишева, О. Чигиринська, R. Forward, E. Robinson etc.) і жанр жахів (К. Лис, С. Логінов, Є. Головін, В. Docherty, J. Colavito, W. Godshalk etc.). Серед досліджень, присвячених ономастикону в художньому просторі, фігурують роботи М. Воробйової, Є. Лугової, О. Карпенко, О. Харитоненко та ін. На основі робіт таких дослідників, як В. Долгорукова, М. Мостова, E. Maier, L.M. Khaleel, van der R. Sandt, ми проаналізуємо функціонування онімів як тригерів або активаторів передумови створення атмосфери жаху у творі в жанрі наукової фантастики.

Інтерпретація жаху у творчості Говарда Філіпса Лавкрафта на прикладі науково-фантастичного твору. Містика та жахи (хорор) – один із найпопулярніших різновидів фантастичної літератури, яскравими представниками якого є такі автори, як Стівен Кінг, Оскар Уайльд, Клайв Баркер та інші. Початок 1930-х років вважається часом першого розквіту літератури фентезі й жахів в США. Одним із найбільш відомих письменників того часу в жанрі хорору є Говард Філіпс Лавкрафт. Нині його називають творцем сучасної літератури жахів [1, с. 42–43].

Однією з характеристик літератури жахів є інтерпретація страху перед надприродним чи страху перед невідомим. Детально цю концепцію розвивав Г.Ф. Лавкрафт, розробивши власну художню систему, що сприяла, на його погляд, художній передачі цієї галузі емоційного поля страху. Письменник використовував специфічну, безпомилково інтерпретовану сучасниками й читачами систему художньої атрибуції сюжету. При цьому він уважав сам сюжет вторинним щодо атмосфери. «Важливішим за все є атмосфера, адже кінцевий критерій достовірності – не підігнаний сюжет, а створення певного настрою». Лавкрафт стверджував, що «ми повинні судити розповідь про надприродне не за авторським задумом і не за сюжетною механікою, а за емоційним рівнем, якого воно досягає в найменш «земному» пункті». Так автор підходить до розуміння «колективного несвідомого» міфологічного мислення й специфіки його реалізації в мистецтві та літературі в галузі емоційного страху. Саме тому твори Лавкрафта в інших жанрах усе одно мають у структурі елементи хорору як обов'язковий атрибут. Для дослідження важливим питанням є виокремлення елементів жаху через ономастич-

ний простір у науковій фантастиці “*In the Walls of Eryx*” як тригерів пресупозиції атмосфери жаху.

Г.Ф. Лавкрафт робить науку й знання не тільки шляхом до самозаперечення, а й джерелом жаху. У творах він описує Всесвіт чистої науки, де переважає правило матеріалізму й де немає місця для Бога, який усе прощає, чи добра, що усе перемагає. Жах для нього – це досить специфічний і гносеологічний феномен. Тільки за допомогою жаху людина здатна хоч трохи відчутти всю лякаючу величину й чужість світобудови. Той, хто шукає заборонене знання, неминуче божеволіє від такого відкриття. Очевидним є вплив ніцшеанської логіки. Космос є безбожним і матеріальним. Проте жах цього відкриття може бути пом'якшений пошуком чистого знання Всесвіту. Головні герої Лавкрафта змушені шукати це знання за умови, що воно має неминуче призвести до руйнування в них людського початку та самосвідомості. Досягти цього означає подолати темну догму наукоподібності [7].

Звертаючись до творчості Г.Ф. Лавкрафта, варто зазначити, що захоплення наукою, а саме хімією та астрономією, вплинуло на той факт, що деякі твори письменника насичені науковими ідеями та гіпотезами, а також достатньо фундаментальними знаннями в різних галузях. Значну переконливість багатьом творам Лавкрафта надає манера розповіді: документальна й надзвичайно відчужена. Звідси відсутність емоційності, монотонність, а також невимовне відчуття реальності того, що відбувається. Лавкрафт уміло використав цей прийом, який і досі допомагає створювати найкращі зразки фантастичної літератури та хорору.

Синтез жанрових течій у творі “*In the Walls of Eryx*”. Жерар Женетт у роботі «Вступ в архітекст» пропонує вивчати літературу не на понятті жанру, а на ідеї взаємодії. Наприклад, відмінності між науковою фантастикою і фентезі не є принциповими, тому можливим є створення межових творів із самостійним художнім значенням, які мають ознаки обох жанрів [4]. Поєднання наукової фантастики можливе не тільки з фентезі, а й із таким напрямом літератури, як жахи, що створює новий напрям дослідження.

В. Годшок ділить усю фантастику на чотири групи: 1) «чиста» фантастика (pure fantasy), де фантастика є метою сама по собі й де будь-які ідеї відіграють мінімальну роль; 2) філософська фантастика, де фантастичні образи й ситуації є засобами демонстрації та розвитку певних філософських ідей і концепцій; 3) соціально-критична фантастика (critical fantasy); у таких творах фантастичні образи слугують засобом, але не філософських пошуків і суджень; вони є формою авторського суду над реальною дійсністю; цей різновид максимально наближається до наукової

фантастики; 4) реалістична фантастика, яка і є науковою фантастикою. Вона базується на екстраполяції та спробах автора передбачити майбутнє [8]. Твір *“In the Walls of Eryx”* знаходиться на межі між соціально-критичною та науковою фантастикою. Головний герой робить висновок, що люди несправедливо відбирають у жителів Венери цінні кристали, тим самим експлуатуючи їхні природні ресурси: *“If it does survive to be read, I hope it may do more than merely warn men of this trap. I hope it may teach our race to let those shining crystals stay where they are. They belong to Venus alone. Our planet does not truly need them, and I believe we have violated some obscure and mysterious law – some law buried deep in the arcane of the cosmos – in our attempts to take them. Who can tell what dark, potent, and widespread forces spur on these reptilian things who guard their treasure so strangely? Dwight and I have paid, as others have paid and will pay. But it may be that these scattered deaths are only the prelude of greater horrors to come. Let us leave to Venus that which belongs only to Venus”* [9, с. 18]. Більше того, автор намагається описати потенційне майбутнє, яким його можна було уявити в 1936 році, зважаючи на те що на той момент природні умови на Венері не були ще відомими науковцям. Тобто Г.Ф. Лавкрафт, з одного боку, описує загарбницьку політику з боку людей, а з іншого – обґрунтовує потенційну можливість подорожей на найближчі планети в майбутньому.

Саме тому *“In the Walls of Eryx”*, науково-фантастична розповідь Говарда Філіпса Лавкрафта, є зовсім нетиповим прикладом творів автора, а тому цікавим об'єктом дослідження синтезу різних жанрових течій і створення специфічного ономастичного простору. Більша частина тексту являє собою щоденникові замітки головного героя, у якому описані його блукання в заплутаному лабіринті з невидимих стін на планеті Венера. Ситуація сама по собі заставляє читача жажнути, адже запаси їжі та повітря в героя обмежені, а вихід із невидимого лабіринту ніяк не знаходиться. Розповідь описує психологічний стан людини, яка розуміє, що вона потрапила в смертельну пастку. Через форму щоденника Лавкрафт показує трансформацію поглядів героя на прямо протилежні в екстремальній ситуації за невеликий період часу. Коли головний герой відправляється шукати певні скарби жителів Венери, його мотивує почуття жадібності й бажання знищити всіх місцевих жителів [1, с. 47].

Страх породжує дві суперечливі реакції – підвищений інтерес, бажання віднайти істину й роздратування, оскільки знайти істину часто так і не вдається. Зважаючи на це, письменники в жанрі жахів звертаються до тих сфер людської свідомості, які залишаються неконтрольованими. Саме інтерес мотивує головного персонажа *“In*

the Walls of Eryx” до всіх дій, які призводять до того, що він потрапляє в пастку: *“Burning curiosity began to displace all other feelings, and I enlarged my investigations as best I could”* [9, с. 4].

Загалом твір *“In the Walls of Eryx”* є науковою фантастикою-застереженням із соціальним напрямом, типовим планетарним романом (події відбуваються на конкретній планеті в недалекому майбутньому: *“I reached the main landing on Venus, March 18, terrestrial time; VI, 9 of the planet's calendar”* [9, с. 1]. За роллю фантастичних образів це є змістова фантастика, а за типом розповіді – поєднання правдоподібності (подорожі на інші планети) з розповіддю казкового типу (наприклад, персонажі рептилії як антагоністи).

Власні назви в просторі *“In the Walls of Eryx”*. О. Лугова вважає, що межі фентезійного ономастикону є набагато ширшими, ніж межі ономастичного простору інших жанрів: важливу роль тут відіграє той, хто іменує, а саме автор, як мовна особистість [5, с. 10].

Оскільки окрему власну назву прийнято позначати грецьким словом «онім», а їх сукупність – терміном «онімія», то, відповідно, у сфері літературної ономастики вживаються терміни «літературний онім», «літературна онімія». Паралельно до них функціонують і однослівні позначення «поетовім», «поетонімія».

Оними, яких у творі *“In the Walls of Eryx”* нараховується 117 одиниць на текст об'ємом у 20 сторінок, стирають межу між науковою фантастикою та хорором, проявляючи себе тригерами пресупозиції атмосфери жаху, або, іншими словами, створюють передумову для переходу між двома жанрами. На рівні онімів в текстах Г.Ф. Лавкрафта виникає онімічна модель простору, в основі якої лежить фантазія автора. Вступаючи у взаємозв'язок, лінгвістичні та екстралінгвістичні фактори функціонують як культурно-історичні мовні індекси. Виокремлені в тексті оними втілюють концептуальний образ твору на межі наукової фантастики та жахів.

Взаємодія людини й об'єктивної дійсності проявляє себе через низку аспектів, одним із яких є оцінний. Він допомагає розглядати мову «не тільки як засіб пізнання світу, а і як засіб відображення людських почуттів, емоцій, інтенцій». Оцінне ставлення до дійсності є обов'язковим для пізнання об'єктивної реальності. Оцінно насичений текст виникає тоді, коли створюються контекстуальні умови для реалізації оцінного компонента [3, с. 48].

Аналізуючи текст, насичений онімами, що не мають стосунку до об'єктивної дійсності, але є виключно фантазією автора, постає питання, чи можна створювати певну атмосферу, використовуючи лише окремий вид ВН. Так, ономастичний

простір “*In the Walls of Eryx*” включає ряд онімів, що є виключно вигадкою автора, проте інтерпретуватися вони можуть як об’єкти реальної дійсності, серед яких є назви комах (19 одиниць) і рослин (6 одиниць). Якщо не володіти фоновою інформацією, флора та фауна Венери в цьому творі може вважатися реально існуючою, а не виключно вигадкою автора. Об’єктивність сприйняття інформації читачем і його персонального уявлення про предмет, про який іде мова, у такому випадку відходить на задній план, а на передній висувається суб’єктивність передачі автором свого задуму зі створення атмосфери жаху.

Тригери пресупозиції в ономастичному просторі твору. Створюючи або сприймаючи висловлювання в процесі комунікації, кожна людина незалежно від лінгвальної або культурної належності передусім спирається на свій досвід і знання про світ, співвідносячи сказане з дійсністю й виробляючи розумові операції з виявлення смислових ядер тексту. Отже, у структурі комунікації визначаються три рівні презентації знань – мовний, національно-культурний і когнітивний. У сфері останнього й знаходиться проблема пресупозиції.

Зараховуючи пресупозицію або презумпцію до ментального рівня комунікації, ми більше розуміємо природу цього явища. Ми визначаємо її як певний обов’язковий фонд або комплекс знань різного рівня, що знаходиться в галузі розумової діяльності людини (певний досвід) і необхідний для успішного процесу комунікації (за Г. Колшанським, Т. Зарубіною). Однак існує низка теорій і точок зору як на саму природу цього поняття, так і на його класифікацію [6].

Пресупозиція (припущення) – явище, коли мовці позначають інформацію, яка передбачається чи сприймається як само собою зрозуміле, а не як частину основного пропозиційного змісту мовного акту. Основні моделі пресупозиції зазвичай розділяють на три класи: семантичні моделі, виведені Фреге-Стросоном, прагматичні моделі, запропоновані Сталнакером, і динамічні моделі [12].

Пресупозиція є одним із двох головних компонентів, які виокремлюються при семантичному аналізі мовних одиниць: пресупозиція мовного висловлювання – це передумова його усвідомленості, доречності. Презумпції протиставляють асерцію, тобто ствердження того, хто говорить. Асерція може бути істинною або помилковою, а презумпція – це те, що мовець заздалегідь визнає як справжнє.

Слова, категорії й конструкції, які породжують пресупозиції, називають тригерами презумпції (*presupposition triggers*). Іншими словами, термін «тригери» належать до тих лінгвістичних елементів, що породжують пресупозицію, тобто тригер презумпції – це конструкція або пред-

мет, який сигналізує про існування пресупозиції [11, с. 527].

Презумпція може бути вбудована в значення окремого слова. Таку презумпцію часто називають «категоріальна передумова», протиставляючи її власне лексичному значенню слова. Як прикладу розглянемо назву рослини із твору “*In the Walls of Eryx*”. Значення фітоніма (назва рослини) *effeh-weed* включає як пресупозицію компонент «рослина». Однак без занурення в контекст повноцінне розуміння того, що собою являє ця рослина, не є можливим. Тільки з рядків “*His grinning skull has just turned toward me, shifted by the groping of one of the effeh-weeds that are devouring his leather suit.*” стає зрозуміло, що це є рослина-некрофаг. Така інформація не є передбачуваною: вона стає зрозумілою тільки з контексту. Передбачувана інформація – це інформація, яка подається як дана, і в теорії ван дер Сандта це означає, що пресупозиції хочуть мати референтів дискурсу, до яких потрібно прив’язатися.

Теорія ван дер Сандта включає поняття акомодатії так: пресупозиції вводять інформацію, що воліє бути пов’язаною з референтами дискурсу, які вже є в поданні дискурсу слухачем, і в цьому стосунку вони схожі на займенники [13].

Те, що можна назвати парадоксом вигаданих назв, – це інтуїція, згідно з якою ми можемо приймати обидва вигадані висловлювання, такі як (1a), у якому вигадана назва *effeh-weed*, схоже, стосується рослини з усіма її нюансами розвитку, а також вигадки як (1b), яка заперечує, що референт *effeh-weed* існує [10, с. 2]:

(1a) *Effehe-weed is an obnoxious weed that infests the jungles of Venus.*

(1b) *Effehe-weed is a fictional plant made by H.P. Lovecraft.*

Деякі науковці виокремлюють особливий різновид прагматичних пресупозицій – епістемічні пресупозиції. Вони належать до того, що читач і письменник знають чи передбачають контекст обговорюваних ними висловлювань [2]. Наприклад, розглянемо назву комахи *farnoth-fly* (*муха-фарнот*). Якщо А запитує у В “*What does farnoth-fly usually eat?*”, то при допущенні про раціональність А і В у цього питання буде, як мінімум, три епістемічні пресупозиції:

- 1) А не знає, чим саме харчується муха-фарнот;
- 2) А вважає, що В знає, чим харчується муха-фарнот;
- 3) обидва, А і В, розуміють, що це жива істота, якій потрібно харчування.

Навіть не знаючи прямого значення окремо взятого оніма з тексту, читач передбачає, що з контексту стане зрозумілим, що саме мав на увазі автор. Якщо автор контекст знає, то читач його передбачає, отже, проявляє себе епістемічна пресупозиція через окремий онім.

Отже, основні «тригерні» функції пресупозиції ВН мають такий вигляд:

1. Передбачуваність інформації за наявності фонових знань або наявності семантичного компонента в складі слова, що може вказати на певний контекст. Як у випадку з фітонімом *effeh-weed* власне компонент “weed” установлює прямий зв’язок із рослинним походженням носія цього власного імені.

2. Двоїстість інтуїтивного сприйняття читачем фактичної інформації про окремих онім у тексті. З одного боку, *effeh-weed* сприймається як рослина з її життєвим циклом, з іншого – як виключно вигадка автора.

3. Уведення інформації через онім за наявності зв’язків з референтами дискурсу, що вже функціонують у творі. Прикладом слугує таке речення: “*It was harder going – not only because the ground was rising, but because the animal life and carnivorous plants were thicker. I was always slashing ugrats and stepping on skorahs, and my leather suit was all speckled from the bursting darohs which struck it from all sides*” [9, с. 2]. Розуміння того, що саме собою являють *ugrats*, *skorahs* і *darohs*, формується через введення в текст словосполучень *animal life* та *carnivorous plants*.

Висновки й перспективи подальших досліджень. Пресупозиція може бути вбудована в значення окремого оніма, особливо якщо мова йде про епістемічну пресупозицію, що передбачає знання контексту як автором, так і читачем. Виступаючи в ролі тригерів, окремі оніми допомагають створювати певний ефект впливу на читача автором через текст, наприклад, підсилюючи атмосферу жаху в науково-фантастичному творі як у матеріалі дослідження “*In the Walls of Eryx*” Г.Ф. Лавкрафта. Отже, онім проявляє себе як важливий інструмент формування лексичної системи твору, що знаходиться на межі жанрових течій. У ролі тригерів пресупозиції онім виконує такі основні функції, як передбачуваність інформації читачем, двоїстість інтуїтивного сприйняття й введення інформації за допомогою оніма через зв’язки з іншими референтами дискурсу. Подальшими перспективами дослідження ВН мають стати розширення функцій окремих видів онімів як тригерів пресупозиції в різних жанрах, деталізація та індивідуалізація цих функцій.

ЛІТЕРАТУРА

1. Данилов Д.Д. Особенности жанра научной фантастики в творчестве Говарда Лавкрафта. *Вестник Челябинского государственного университета. Филология. Серия «Искусствоведение»*. Челябинск, 2011. № 3 (218). Вып. 50. С. 42–48. URL: [http://american-lit.niv.ru/american-lit/articles/danilov-osobennosti-](http://american-lit.niv.ru/american-lit/articles/danilov-osobennosti-zhanra-lavkrafta.htm)

[zhanra-lavkrafta.htm](http://american-lit.niv.ru/american-lit/articles/danilov-osobennosti-zhanra-lavkrafta.htm) (дата звернення: 16.09.2020).

2. Долгоруков В.В. Эпистемические пресупозиции и классификация ассертивов. *Epistemology & Philosophy of Science. Математика*. 2017. Т. 51. № 1. С. 92–105.
3. Іщенко Н.Г. Оцінний компонент лексичного значення. *Філологічні трактати*. Суми, 2010. № 3. С. 47–50.
4. Женетт Ж. *Фигуры* : в 2 т. Москва : Изд-во им. Сабашниковых, 1998. Том 1–2. 944 с.
5. Луговая Е.А. Топоним виртуального пространства как культурно-историческая категория : дисс. ... канд. филол. наук : 10.02.19. Ставрополь, 2006. 189 с.
6. Мостовая М.Н. К вопросу о типологии пресупозиций (на примере отрывка из романа Г. Грасса «Бескрайнее поле»). *Филологические науки: язык, речь, речевая коммуникация*. 2009. Вып. 7. URL: http://www.rusnauka.com/25_NPM_2009/Philologia/50764.doc.htm (дата звернення: 16.09.2020).
7. Colavito J. The Cult of Alien Gods: H.P. Lovecraft and Extraterrestrial Pop Culture. Amherst, N.Y. : Prometheus Books, 2005. 398 p.
8. Godshalk W.L. Alfred Bester: Science Fiction or Fantasy? *Extrapolation*. 1975. № 16 (2). P. 149–155. URL: <https://doi.org/10.3828/extr.1975.16.2.149>.
9. Lovecraft H.P. In the Walls of Eryx. *Weird Tales*. 1939. Vol. 34. № 4. 20 p.
10. Maier E. Fictional Names in Psychologicistic Semantics. *Theoretical Linguistics*. 2017. № 43 (1–2). P. 1–45.
11. Khaleel M.L. Presupposition Triggers in English Journalistic Texts. *Journal of College Of Education For Women*. Iraq, 2010. Vol. 21 (2). P. 523–551.
12. Stanford Encyclopedia of Philosophy. URL: <https://plato.stanford.edu/entries/presupposition/#Bib> (дата звернення: 15.09.2020).
13. Sandt R. van der. Context and Presupposition. *Logic, Thought and Action*. London : Croom Helm, 1988. P. 245–266.

REFERENCES

1. Danilov, D .D. (2011). Osobennosti zhanra nauchnoy fantastiki v tvorchestve Govarda Lavkrafta [Features of the science fiction genre in the works of Howard Lovecraft]. *Filologiya. Iskusstvovedeniye* : Collection of scientific works of Chelyabinsk State University, 3 (218), Vol. 50., Retrieved from <http://american-lit.niv.ru/american-lit/articles/danilov-osobennosti-zhanra-lavkraft> [in Russian].
2. Dologorukov, V. V. (2017). Epistemicheskiye pre-suppozitsii i klassifikatsiya assertivov [Epistemic

- presuppositions and classification of assertives]. *Epistemology & Philosophy of Science : Maths*, Vol. 51, 1, 92–105. DOI: 10.5840/eps201751112 [in Russian].
3. Ishchenko, N. G. (2010). Otsinnyy komponent leksychnoho znachennya [Evaluative component of lexical meaning]. *Filolohichni traktaty*, Vol. 2, 3, 47–50 [in Ukrainian].
 4. Genette, G. (1998). *Figury. V 2-kh tomakh. [Figures. In 2 volumes]*. Moscow, Vol. 1–2.
 5. Lgovaya, E. A. (2006). Toponim virtual'nogo prostranstva kak kul'turno-istoricheskaya kategoriya [Toponym of virtual space as a cultural and historical category]. Candidate's thesis. Stavropol [in Russian].
 6. Mostovaya, M. N. (2006). K voprosu o tipologii presuppozitsiy (na primere otryvka iz romana G. Grassa «Beskrajneye pole») [On the question of the typology of presuppositions (on the example of an excerpt from the novel "Endless Field" by G. Grass)]. *Filologicheskiye nauki: yazyk, rech', rechevaya kommunikatsiya*, 7. Retrieved from http://www.rusnauka.com/25_NPM_2009/Philologia/50764.doc.htm [in Russian].
 7. Godshalk, W. L. (1975). *Alfred Bester: Science Fiction or Fantasy?* Extrapolation. 16 (2). DOI: <https://doi.org/10.3828/extr.1975.16.2.149>.
 8. Colavito, J. (2005). *The Cult of Alien Gods: H.P. Lovecraft and Extraterrestrial Pop Culture*. Amherst, N.Y. : Prometheus Books.
 9. Lovecraft, H. P. (1939). In the Walls of Eryx. *Weird Tales*, Vol. 34, № 4.
 10. Maier, E. (2017). Fictional Names in Psycholinguistic Semantics. *Theoretical Linguistics*, 43 (1–2), 1–45. <https://doi.org/10.1515/tl-2017-0001>.
 11. Khaleel M. L. Presupposition Triggers in English Journalistic Texts. *Journal of College Of Education For Women*. Iraq, 2010, Vol. 21 (2), 523–551.
 12. Stanford Encyclopedia of Philosophy (2020). *Center for the Study of Language and Information*. Retrieved from <https://plato.stanford.edu/entries/presupposition/#Bib>.
 13. van der Sandt, R. (1988). Context and Presupposition. *Logic, Thought and Action*. London: Croom Helm, 245–266.